

RİSÂLE-İ NÛR'DA MELEKLERİN VARLIK DELİLLERİ

Bedüzzaman Hazretleri, meleklerin varlık delillerini 29. Söz Risâlesi'nde on esâs üzerinden ispât eder.

1. "Hakikat", meleklerin varlığını gerektirir.

Yeryüzü, göklere nispetle gayet küçük olmakla beraber, insan ve cin gibi şuûrlu canlılarla doldurulmuştur. Zaman zaman boşaltılıp, sonra yeniden şenlendirilen yeryüzünün bu hâli açıkça işâret ediyor ki, süslü saraylar gibi gözükten göklerde de hayat ve şuûr sâhibi varlıklar elbette vardır.

Bu varlıklara Kur'ân lisânında "**melekler**" ve "**rûhânîler**" denilir. Bunların da tıpkı yeryüzünün sâkinleri olan insanlar ve cinler gibi, **dört vazifeleri vardır**.

Birincisi, âlem sarayını hayretle seyretmek.

İkincisi, kâinat kitabını dikkatle inceleyip okumak.

Üçüncüsü, Cenâb-ı Hakk'ın rubûbiyet saltanatının şuûrla ilâncılığını yapmak.

Dördüncüsü, umumî ve küllî ibâdetleriyle, kâinatın ve büyük varlıkların tesbihâtlarını bilerek temsîl etmek.

2. Kâinatın hâli ve içyüzü meleklerin varlığını ispât eder

Her cemâl ve kemâl sâhibi, kendi cemâl ve kemâlini görmek ve göstermek ister.

Rabb'imiz de kâinatı, sayısız inceden inceye san'atlı ziynetlerle, anlamlı güzelliklerle ve hikmetli nakışlarla süslü olarak yaratmış.

Elbette bu sayısız, ziynetler, güzellikler ve nakışlar, ona göre tefekkür eden, hayran olan âşıkların varlığını ve seyrini gerektirir. Nasıl ki güzellik bir âşık ister, yemek ise aç olana verilir. Aynen öyle de şu nihayetsiz güzel sanatlar da, gıdası ve rızıkı, san'at güzelliğinin bizzat kendisi olan kalpleri ve rûhları ister. İşte o kalpler ve o rûhlar da melâikelerdir.

Nihâyetsiz ziynetler, san'atlar ve nakışlar, nihâyetsiz ibâdet ve tefekkür isterler. İnsanlar ve cinler ise, nefis sâhibi olmaları ve gafletin de bir neticesi olarak, bu nihâyetsiz ibâdet ve tefekkür vazifelerinin milyonda birisini ancak yapabiliyorlar. Demek ki, şu nihâyetsiz ibâdet ve tefekkür vazifelerini yapabilecek, hadsiz melek türleri lâzımdır.

3. "Hikmet", meleklerin varlığını gerektirir.

Çünkü rûh ve hayattan çok uzak ve alâkaları da pek az olan topraktan ve sudan,

devamlı bir sÛrette hayatı ve ŞuÛrlu canlıları yaratan Allah, elbette rÛha ve hayata çok uygun ve lâıyk olan nÛr ve karanlık denizlerinden, havadan ve elektrik gibi diğer latıf maddelerden de bir kısım ŞuÛrlu varlıkları çoklukta vardır.

Bu hakikatı, BedÛzzaman Hazretleri ‘hayat’ ve ‘ŞuÛr’un kıymet ve lÛzÛmlarından yola çıkarak bir misâl ile Şöyle nazara verir:

“Hayatsız bir cisim, büyük bir dağ dahi olsa, gariptir, yalnızdır. İrtibâtı yalnız oturduğu mekân ile ve kendisine karışan Őeylerle vardır.

Kendisi dışında kâinata ne varsa, o dağa nisbetle âdetâ yoktur. Çünkü hayatı ve ŐuÛru olmadığından, hayat ve canlılarla bir alâka ve irtibâtı yoktur. Őimdi de küçük ama canlı bir cisme bakalım, meselâ bir bal arısına... Hayat, o bal arısına girdiği anda bütün kâinatla öyle bir mÛnâsebet ve alâka kazanır, özellikle de yeryüzündeki çiçek ve bitkilerle öyle bir ‘ticâret sözleşmesi’ imzalar ki, **“Şu yeryüzü benim bahçemdir. Ticârethânemdir.”** diyebilir.

Bal arısı, bütün canlılarda olan duyu organlarına ilâveten, çok da meşhÛr olmayan **‘sâika’** (sevkedici) ve **‘Őâika’** (Őevk verici) denilen duyuları ile, yeryüzünün çoğu varlıklarıyla bir alış-veriş, dostluk ve alâka kurar, ve onlar üstünde âdetâ bir kullanım hakkına sâhip olur.

Bu misâlden de anlaşılıyor ki, hayat, en küçük bir canlıda bile böyle büyük bir tesir gösteriyor. Özellikle hayat, en yüksek hayat mertebesi olan, insan hayatı mertebesine çıktıkça, muazzam bir genişlik ve açılım gösterir. İnsan, âdetâ hayatın ışığı hükmünde olan ŞuÛr ve akıl ile, kendi evinin odalarında gezdiği gibi, yüksek, rÛhî ve cismânî âlemlere de manevi olarak misâfir gider ve gezer. O âlemler dahi, insanın ‘rÛh aynası’na misâfir olarak gelebilirler.”

Özetle söylenebilir ki, hayat olmazsa, varlık, varlık değildir. Yokluktan âdetâ farkı olmaz.

Hayat ve ŞuÛrun önemini bu şekilde ifâde eden BedÛzzaman Hazretleri, buradan yola çıkarak, hikmeten melâikenin olması gerektiğini Şöyle anlatır:

“Mademki, hayat ve ŞuÛr bu kadar önemlidir. Ve madem, Şu âlemde bizzat görüyoruz ki, mükemmel bir intizâm, kusursuz, sağlam bir yapı görünüyor. Ve yine madem, Şu üstünde yaşadığımız dâima başı dönen perişan ve küçücük yerküremiz, bu kadar sayısız hayat, rÛh ve idrak sâhibi varlıklarla dolmuştur. Bütün bu izâhlardan sonra, akıl ve kalbe Şu hakikat, gayet sÛratle intikâl eder ve Őüphesiz bir itikad ile yerleşir ki: Şu ışıl ışıl saraylar ve azametli burçlar gibi gözükten gökler dahi, hayatsız, ruhsuz, bomboş değil; kendilerine uygun canlı ve ŞuÛrlu sâkinleriyle elbette doludur.”

"Balık, suda yaşadığı gibi, güneşin ateşinde dahi o nÛrânî sâkinler

bulunurlar. Uzaklık sebebiyle veya gözümüzün kabiliyetsizliği sebebiyle veya gizlenmelerinden dolayı onların gözükmemeleri, hiç bir vakit olmamalarına delil olamaz. Çünkü görünmemek, olmamağa delil olamaz. Mademki ezelî kudret-i İlâhiye, gözümüzle görüyoruz ki, en âdi, basit, hayat ve rûhtan en uzak ve hiç de şeffaf ve latîf olmayan toprak ve su gibi maddelerden, hesapsız canlı ve rûhlu mahlûklarını çoklukla yaratıyor. Ve gâyet ehemmiyetle koyu ve mat olan maddeleri (toprak ve su gibi), hayat vasıtasıyla, latîf ve şeffâf maddelere çeviriyor. Ve hayat nûrunu herşeyde çoklukla serpiyor. Ve şuûr ışığıyla çoğu şeyleri yaldızlıyor."

"Elbette ki nihayetsiz hikmet ve kudret sâhibi olan Allah, o kusursuz kudretiyle, oksansız hikmetiyle nûr gibi esîr maddesi gibi, rûha yakın ve münâsip olan diğer akışkan şeffâf ve latîf maddeleri, ihmâl edip hayatsız bırakmaz. Cansız bırakmaz. Şuûrsuz bırakmaz. Elbette nûrdan, karanlıktan, esîr maddesinden, havadan, hattâ mânâlardan, attâ kelimelerden canlı ve şuûrlu mahlûkları çoklukla yaratır."

"Onların bir kısmı melâike, bir kısmı rûhânî, bir kısmı da cin nev'leridir."

4. Madde ile mânâ arasındaki ilişki, melâike ve rûhânîlerin varlığına işâret eder.

Bedüzzaman Hazretleri, melâikenin varlığını ispât ederken madde ile mânâyı birbiriyle kıyaslar. **Şöyle ki:**

"Madde, kendi başına ayakta durmaz. Bir mânâ ile ayakta kalır. O mânâ hayattır, rûhtur. Madde, kendisine hizmet edilen değil, hizmetkârdır. Bir hakikatin olgunlaşmasına hizmet eder. O hakikat da, hayattır. Hayatın esâsı da, rûhtur. Açıkça anlaşılıyor ki, madde, hâkim olmadığından, 'mürâcâtlar' ona yapılmaz. Mükemmellikler ondan istenilmez. Tam aksine madde, mahkûmdur. Bir esâsın hükmüne bakar. O esâsın gösterdiği yollar ile hareket eder. İşte o esâs, hayattır, rûhtur, şuûrdur. Gerçek o ki madde, yarılmaya, erimeye, yırtılmaya, bozulmaya, dağılmaya her an hazır bir 'kabuk', bir 'köpük', bir 'sûret'tir."

Bu hakikati şöyle bir misâlle anlatır Bedüzzaman:

“Gözle görülmeyen mikroskobik bir hayvanın çok keskin duyguları var. Öyle keskin ve hassâs duygular ki, arkadaşının sesini işitir, rızkını görür. Şu hayvanın bu hâli gösterir ki, maddenin küçülüp incilmesi nisbetinde hayatın belirtileri, alâmetleri ve eserleri artıyor. Rûhun nûru şiddetleniyor. Sanki, madde inceldikçe, bizim maddi âlemimizden uzaklaştıkça, rûh âlemine, hayat âlemine, şuûr âlemine yaklaşıyor gibi rûhun harâreti, hayatın nûru daha da şiddetli kendini gösteriyor.”

Hiç mümkün müdür ki, madde perdesinde bu kadar hayat ve rûh ve şuûrun belirtisi ve sızıntısı bulunsun da madde perdesinin altında olan bâtın âlemi, melekût âlemi, ruhlar âlemi, rûh ve şuûr sâhibi varlıklarla, yani melâike ve rûhânîlerle dolu olmasın?

5. Bütün felsefî akımların ve dinlerin meleklerin mânâsında ittifâk etmeleri, meleklerin varlığını ispat eden çok kuvvetli bir delildir.

Melâikenin varlığında, ehl-i akıl denilen bütün felsefi ekoller ve ehl-i nakil denilen bütün dinler fikir birliği ile ismini farklı koysalar da, ittifâk etmişler denilebilir.

Meselâ, maddede çok ileri giden, sadece akıl ile hakikate ulaşılabileceğini savunan ve vahyi kabul etmeyen Meşşâiyyûn ekolünün felsefecileri, melâikenin mânâsını inkâr etmeyerek, “Her bir varlık türünün, içinde cismânî yapısından farklı rûhânî bir hakikat vardır.” demişlerdir. Melâikeyi bu şekilde ta’bir etmişler. Yine eski İshrâkiyyûn ekolünün felsefecileri de, melâikenin mânâsını kabûle mecbûr kalarak, yanlış olarak, kâinatın yaratılışında ve idâresinde etkili olduğu ve birbirinden türediği iddia edilen ‘on akıl’ ve ‘türlerin terbiye edicileri, idârecileri’ anlamında ‘melek’ karşılığı olarak kullandıkları kavramlarla isim vermişler.

Yine, bütün dinler, ‘dağlara vekil kılınmış melek’, denizlere vekil kılınmış melek’, ‘yağmurlara vekil kılınmış melek’ gibi, herbir varlık türüne vekil bir meleğin bulunduğunu, vahyin ilhâmı ve irşâdıyla kabul ederek, o şekilde isimlendirmişler. Hattâ, akılları gözlerine inmiş materyalistler ve tabiatçılar dahi, melâikenin mânâsını inkâr edemeyerek, ‘engel tanımayan yayılan kuvvetler’ diyerek, bir mânâda melek hakikatini kabûle mecbûr kalmışlar.

6. Kâinatta hükmeden kanunlar, meleklerin varlığını gösterir.

Kâinatta hükmeden ve pozitif ilimlerin de ifâde ettiği kanunlar, hayatın ortaya çıkması için kâfi değildirler. Çünkü cereyân eden bu kanunların vücûdu yoktur, ilmî vücudları vardır. Bundan dolayı âdetâ ‘yok’ sayılırlar. O kanunları temsil edecek, gösterecek, dizginlerini ellerinde tutacak melâike denilen Allah’ın kulları olmazsa, o kanunlar meydana çıkamaz, belirgin olamaz. Sâbit bir ‘hakikat’ olamazlar. Hâlbuki

hayat bir sâbit hakikattir. Vehmî bir düstur (kanun), sâbit bir hakikati üstlenemez.

Meselâ, kâinattaki kanunları, bir devletin yasalarına benzetirsek, melekler de o yasaların uygulayıcısı olan hükûmeti gibi olur.

Hükûmet olmazsa, yasalar kendi başına bir devleti idâre edemezler. Çünkü yasanın vücudu yoktur. İlmî bir kâidedir. Ancak, bir güç, bir otorite yani bir hükûmet ile o yasalar anlaşılır, tatbik edilir, ortaya çıkar.

Nasıl ki, beşer bir ümmettir. Cenâb-ı Hakk'ın kelâm sıfatından gelen şerîat-i İlâhiye'nin taşıyıcısı ve temsilcisidir. Aynen öyle de, melâike dahi, muazzam bir ümmettir ki, onların amele kısmı, irade sıfatından gelen ve yanlış olarak 'tabîat' ismi verilen kanûnların taşıyıcısı ve mümessilidirler.

Hakiki tesîr sâhibi olan kudret ve irade-i İlâhiye'nin emirlerine tâbi' bir nevi ibâdullahtırlar ki, semadaki yıldızlar ve büyük gök cisimlerinin her biri, onların birer mescidi, birer ma'bedi hükmündedirler.

7. İnsanlık târihinde meleklerden tek bir ferдин bile görülmesi, onların umûmen varlığını ispât eder bir delildir.

Melâikeden bir ferдин varlığının ispât edilmesiyle, bütün meleklerin varlığı ispât edilmiş olur. Bir tek ferдин görünmesiyle, bütün meleklerin varlıkları da bilinmiş olur. Çünkü melâikeyi inkâr edenler, tamâmen inkâr eder. Bir tekini kabûl eden, bütün hepsini de kabûl etmeye mecbûrdur.

Hakikat böyle ise, şu söylenebilir ki: Bütün zamanlarda, bütün din mensûpları, Âdem Aleyhisselâm'dan şimdiye kadar, melâikelerin varlığında ittifâk etmişler. İnsan sınıflarının birbirlerinden bahsi, nakli, birbirleriyle konuşmaları, görüşmeleri gibi meleklerle konuşulmasında ve onların görünmesinde ve onlardan rivâyet edilmesinde ittifâk etmişler. Acaba, meleklerden hiç bir fert açıkça görünmeseydi, varlıkları kesin olarak hissedilmeseydi, hiç mümkün müdür ki bu konudaki ittifâk devâm etsin.

Hiç mümkün müdür ki, hakikatsiz bir vehim, bütün beşer inkılâpları içinde, bütün fikir inkılâpları arasında hiç bozulmadan devâm etsin de bekâ bulsun.

8. Bütün enbiyâ ve evliyânın, melekler husûsunda ittifâk etmeleri bu mes'eleyi ispât eder.

İnsanlık semasının güzel ahlâk, doğruluk, fazilet ve hakikat güneşleri, ayları, yıldızları gibi olan enbiya ve evliyânın, farklı zaman ve mekânlarda gelip, manen ittifâk etmeleriyle, söz ve fikir birliği ile haber verdikleri ve şehâdet ettikleri meleklerin varlığı ve onları görmeleri hiç şüphe kabul etmez bir hakikattir. Çünkü onlar, bu meselede "**ehl-i ihtisas**", yani bu işin "**uzman**"ı ve "bilirkişi"sindirler. Bir meselede uzman olan iki kişinin söylediği sözler, uzman olmayan binlerce kişilerin,

aynı konudaki sözlerinden çok daha kıymetli ve üstündür.

Enbiya ve evliya, melâike meselesinde 'ispatlayan' konumundadırlar. Bir ispat edici, binlerce inkâr edicilerin inkârlarını hiçe indirir. Özellikle de, Kur'ân-ı Kerîm ve onun tebliğcisi ve tercümânı olan Hazret-i Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'ın şehâdetleri ve müşâhedeleri hiç mümkün müdür ki bir şüphe kabul etsin.

9. Her bir varlığın, hâl diliyle yaptığı tesbihâtını, şuûrla ve söz diliyle temsil etmek hikmeti, melâikeyi gösterir ve ispât eder.

İsrâ Sûresi 44. Âyette Rabb'imiz mealen şöyle buyuruyor:

“Ve O'na hamd ile tesbîh etmeyen hiçbir şey yoktur.”

Evet, bir çiçek kendi üzerindeki san'atlı nakışların diliyle Yaratıcı'sının tesbîhâtını yaptığı gibi, koca yeryüzü bahçesi de bir büyük çiçek gibi, muntazam ve küllî tesbîh vazifesini yerine getiriyor. Bir ağacın yaprak, meyve ve çiçeklerinin kelimeleri ile bir tesbîhâtı olduğu gibi, koca semâvât denizi de, kelimeleri hükmünde olan güneşleri, yıldızları ve ayları ile, Rabb'ine tesbîhât yapar ve hamd eder. Bu misaller gibi, bütün cansız varlıkların her biri, sûreten cansız ve şuûrsuzken, gâyet şuurlu ve canlı gibi vazîfeleri ve tesbîhâtları var. Melâikeler, bunların âlem-i melekûtte (*melekler âleminde*) temsilcisidirler, tesbîhâtlarını ifâde ediyorlar. Aynen öyle de bunlar da, meleklerin, şu cismânî şehâdet âleminde timsâlleri, hâneleri ve mescidleri hükmündedirler. İşte, bütün varlıkların hâl dilleriyle ifâde ve ilân ettikleri İlâhî isimleri ve kudsî mânâları, bilen, bilerek söz diliyle ifâde eden, kâinata ilân eden, İlâhî dergâha takdîm eden, onlara uygun âdetâ ruhları hükmünde bir müekkel (vekil) melekleri vardır. Yani hikmet-i İlâhîye, her bir varlığın lisân-ı hâliyle zaten yaptığı ibâdet ve tesbîhât vazifesinin, şuûrla ve lisân-ı kâl ile de olmasını gerektirmiştir.

Bu hikmet de meleklerin varlığını ve küllî vazifelerini gerekli kılmıştır.

10. Hikmet-i İlâhîye, kâinat sarayında bilerek ve ücret beklentisinde olmadan çalışacak hizmetkârları gerektiriyor.

Cenâb-ı Hakk'ın, kâinat sarayında çalıştırdığı dört kısım hizmetkârı vardır. Bitkiler ve cansız varlıklar, bilmeyerek, fakat bir bilenin emrinde gâyet mühim vazîfelerde ücretsiz hizmet ediyorlar. Hayvanlar, cüzî bir ücret karşılığında, bilmeyerek, gâyet küllî geniş maksatlara hizmet ediyorlar. İnsanlar ve cinler ise, birisi peşin diğeri sonra verilecek olan iki ücret karşılığında, İlâhî maksatlara, bilerek uygun hareket etmek ve her şeyde kendi efslerine de bir hisse çıkarmak ve diğere hademelere reislik ve gözlemcilik yapmak gibi vazifelerle hizmet ediyorlar.

Hikmeten buradan anlaşılır ki, dördüncü bir kısım hizmetkârlar da bulunacaktır. Bu

hizmetkârlar hem, bir cihette insana benzer ki, Cenâb-ı Hakk'ın küllî maksatlarını bilir bir ubûdiyetle uygun hareket etsinler. Hem, insanın zittına olarak nefsânî hazlardan ve peşin cüzî ücretlerden tecerrüd etmiş olsunlar.

Yalnızca Cenâb-ı Hakk'ın nazarı ile, emri ile, teveccühüyle, hesâbıyla, namıyla, yakınlığıyla ve Allah'a olan bağlılıklarıyla ortaya çıkan lezzeti, saadeti, kemâli, zevki kâfi görüp hâlisen çalışıyorlar. Onların ücretleri, itâat ve hizmetlerinin bizzat içindedir.

NETİCE OLARAK

"Hakikat", meleklerin varlığını gerektirir.

Kâinatın hâli ve içyüzü meleklerin varlığını ispât eder. **"Hikmet"**, meleklerin varlığını gerektirir. Madde ile mânâ arasındaki ilişki, melâike ve rûhânîlerin varlığına işâret eder.

Bütün felsefî akımların ve dinlerin meleklerin mânâsında ittifâk etmeleri, meleklerin varlığını ispat eden çok kuvvetli bir delildir.

Kâinatta hükmeden kanunlar, meleklerin varlığını gösterir. İnsanlık târihinde meleklerden tek bir ferдин bile görülmesi, onların umûmen varlığını ispât eder bir delildir.

Bütün enbiyâ ve evliyânın, melekler husûsunda ittifâk etmeleri bu mes'eleyi ispat eder. Her bir varlığın, hâl diliyle yaptığı tesbihatını, şuûrla ve söz diliyle temsîl etmek hikmeti, melâikeyi gösterir ve ispât eder.

Hikmet-i İlâhiye, kâinat sarayında, bilerek ve ücret beklentisinde olmadan çalışacak hizmetkârları gerektiriyor.

Asrın imâmı, gerek aklî gerekse naklî delillerle, meleklerin varlığına dâir delilleri bu şekilde on esâs üzerinden izah ve ispat etmektedir.

Cenâb-ı Hakk'tan niyazımız odur ki, bizlere, imân esâslarını asrın insanına iki kere iki dört eder kat'iyetinde izah ve ispat eden Risâle-i Nûr'u okuyup anlamayı, önce kendi imanını kuvvetlendirip sonra, başkalarının da imânına kuvvet verecek şekilde çalışıp, hizmet etmeyi nasib eylesin.

Âmin! Vesselâmü aleyküm ve rahmetüllâhi ve berekâtühü.

(Bu yazı "İrfan Mektebi" dergisinin web sayfasından alınmıştır. Erişim: 15.12. 2010)